אין שטראָם פון לעבן

שפּאַנענדער ראָמאַן פון דעם אידישן לעבן אין אַמעריקע

פון דר. ל. ב—ן

(פאָרטזעצונג)

אסתר האָט זיך שטיל צעלאַכט.

— איך ווייס דאָס אפילו ניט.

— שאַ, לאָז רעדן! אַי, האָב איך אַ ווייב! — האָט ער כמעט אַרויסגעקרעכצט. — בעסער מיט דיר איינגאַנצן ניט רעדן.

— איך ווייס דאָך וואָס דו מיינסט — האָט זי זיך דאַן אָנגערופן — אַן דיינע לאַנגע רעדעס . . .

ער האָט זיך אַ כאַפּ געטאָן:

— וואָס מיין איך?

— דו מיינסט אַ שיריך מיט דיין פּלימעניק . . .

— נו, אפשר שטייט דיר ניט אָן, הא?

— דו האָסט שוין קיין צייט ניט? ער איז דאָך ערשט היינט געקומען . . .

— אזא זאַך לייגט מען נישט אָפּ. ער איז אַ מיליאָנער, מיידלאַך, ווי בלאָטע קאָן ער קריגן. און אונזער עני איז נאָט אזא מציאה; אַ מיידל פון זעקס און צוואַנציק יאָר, און אזא פאַרשלאָפענע בריאה, ווי דו! . . .

— אונזער עני וועט קריגן אַ איינגערן יונגערמאַן, ווי אפערציק יאַריקן אלטן בחור . . .

— אי, די אידענע איז משוגע! ווען וועט זי קריגן, ווען? זי האָט דען שכל פאַר דעם? זי איז דען רוטי? מיט פיל באַעוס איז זי שוין אַרומגעגאַנגען, האָט זי כאָטש איינעם צוגעהאַלטן?

אסתר האָט אַ שמייכל געטאָן:

— נו, דו ביזט דאָך אזא גוטער טאַטע קאָנסט דאָך ניט שלאָפן, מחמת די דערנסט זיך אזוי פאַר דיינע קינדער, וואָרום האַסטו ניט געהאַלפן איר צו צוהאַלטן אַ באַי?

— דאָס האָסטו געדאַרפט טאָן, דו ביזט אַ מאַמע!

— ווי זאָל איך אים צוהאַלטן — פאַר די הענט, צי פאַר די פיס?

ער איז אויפגעגשפּרונגען.

— גיי מיר צו אַלדי שוואַרצע יאָר!

— האָט ער אַרויסגערעדט פאַרשטיקט צווישן די צייַן — מען רעדט צו איר וועגן איר טאָכטער און זי הכמה'ט זיך. זי וועט בלייבן זיצן. דו וועסט זעען!

— זי וועט בלייבן זיצן? ווי זאָגט יענער? אויב אויף אַ גאַנצן שטול איז אָן סכנות!

ער האָט הילפלאָז אַ מאַך געטאָן מיט ביידע הענט:

— אסתר! אסתר! אסתר!! — האָט ער עטלאַכע מאָל איבערגעגחזר'ט איר נאָמען האַלב מיט כעס און האַלב מיט געבעט — אסתר, גוואַלד!

— וואָס ווילסטו משוגענער?

— פאַרוואָס בין איך אזוי אומגליקלאַך, זאָג, אסתר? — האָט ער מיט אַ רחמנות'דיקער מינע שטיל אַרויסגערעדט, ווייל ער האָט מורא געהאַט, מען זאָל אים ניט הערן ביים שכן אויפ'ן גאַניק; — פאַרוואָס האָט גאָט דיר צוגעשיקט מיר פאַר אַ ווייב?

— טאַקע, דייוויד, פאַרוואָס האָט גאָט מיר אזוי באַשטראָפט? — האָט אסתר אַרויסגערעדט רואיק, מיט אַ געלאַסענעם שמייכל.

אַ הויכער און הילכנדיקער געלעכטער פון דעם גאַניק איבער זיי האָט איבערגעשאָלן זייער שמועס. רובינסטיין האָט פאַרריכן דעם קאָפּ אַרויף און ער האָט זיך איינגעהערט. ער האָט דערקאָנט עני'ס קול און די איינגענעמע ברוסט שטימע פון ראָבינס'ן.

ער איז אַרונטער פונ'ם גאַניק, האָט זיך געשטעלט אויפ'ן טראָטואַר און ער האָט אַרויפגעקוקט אויבן צום גאַניק.

און באַלד האָט זיך אַ ברייטער שמייכל צעגאָסן איבער זיין פּנים. ער האָט דערזעען, ווי עני שטייט לעבן ראָבינס'ן מיט אַ בינטל בלומען און שפּילט אים צו אַ בלום צום לאַץ און ווי שאָסקע העלפט אים.

— אָט אזוי, אָט אזוי! — האָט ער געטראָכט. — האָב שכל, מיין טאָכטער; אפשר . . .

און פאַר פרייד האָט ער אַ געשריי געטאָן:

— העלאָ, דושאַנעף! . . .

זיי אַלע האָבן זיך אַ קער געטאָן צו אים און אַרונטערגעקוקט, אַלע מיט באַלעבטע און פרייליכע פּנימ'ער.

— העלאָ, אָנקל! — האָט ראָבינס אַרונטערגעשריען צו אים און האָט אַ מאַך געטאָן מיט דער האַנט.

— די האָסט דאָרט אַ שיינע בלום, זע איך, — האָט רובינטשיק געערעט און האָט געשמייכלט.

— איר מיינט די? — האָט ראָבינס אָנגעוואָרן אויף עני'ס און זי גענומען אויפ'ן אַרעם.

— גוואַלד, זע נאָר! — האָט בייַ רובינטשיק'ן עפּעס אויסגעשריען, און ער האָט אַ לאַך געטאָן און דערנאָך געענטפערט:

— געוויס, געוויס מיין איך די. אַ טייערע בלום, אזעלכע זיינען ווייניק דאָ . . .

— מיר געפעלט זי, אָנקל — האָט ראָבינס געזאָגט און האָט אָנגענומען פעסטער עני'ס אַרעם.

עני האָט זיך פאַרשעמט און זי האָט אַרונטערגעלאָזן די אויגן. זי האָט זיך אָנגערופן:

— איך האָב מורא, אַז דו וועסט מיך בעסער דערקענען, וועל איך דיר מער ניט געפעלן, דושאַ!

— וואָס שעמט זי זיך אזוי, און וואָס רופט זי איב מיט'ן ניגער'ס נאָמען? — האָט רובינטשיק אַ טראַכט געטאָן, און אין זיינע געראַנגען האָט ער צו איר אַרויפגעשריען: — פרייליכער, גולם! נישט אזוי פאַרשלאָפן אָן ניט געשעמט זיך. מאַך אים אויך אַ קאָמפּלימענט!

ראָבינס האָט עני'ן געענטפערט:

— איך בין זיכער, אַז דאַן וועסטו מיר נאָך מער געפעלן, עני.

— הלואי! — האָט רובינטשיק אין זיינע נעראַנגען אויסגעשריען.

דאַן האָט פרייליך שאָסקע אַרויסגערעדט:

— וואָס זאָגסטו, דייוויד, אומער יאַשקע איז געוואָרן אַ שטיפער אויף די עלטערע יאָרן! . . .

— אויף די עלטערע יאָרן? — האָט זיך רובינטשיק אַ כאַפּ געטאָן — משוגענע, וואָס הייסט? ער איז דאָך נאָך אַ יונגערמאַן . .

דאַן איז אים אָבער פּלוצלונג איינגעפאַלן: — טאַקע. פאַרוואָס זאָל מען אים, דעם מיליאָנער, נישט דערמאָנען, אַז ער איז נישט קיין יונגערמאַנטשיק, און זאָל ער ביי זיך ניט זיין טאַקע קיין גרויסער יחסן? — און ער האָט צוגעלייגט:

— נאָטירלאַך, קיין באַטשיקל איז ער ניט. אָבער אַ מיידל מיט שכל, וועט וועלן מיט אים חתונה האָבן . . .

— און וועט זיך נאָך פאַרליבן אין אים אויך! — האָט שאָסקע אונטערגעכאַפּט.

— פאַרליבן זיך אין מיר? — האָט ראָבינס זיך צעלאַכט — און נאָך אַ מיידל מיט שכל אויף? — איך גלייב דאָס ניט, וואו שכל איז, דאָרט איז די ליבע ניטאָ, נישט אמת, עני?

— יאָ, דושאַ, ווען מען פאַרליבט זיך אזוי, ביז מען פאַרלירט דעם שכל — האָט זי אַרויסגעמורמלט.

— אַי, אזאַ ליבע! — האָט שאָסקע אַרויסגעזויפצט און האָט אַ גלאַנץ געטאָן מיט די אויגן. אזוי ווי אַ פרומער איד, בעת ער זאָגט "שמע ישראל". — דו הערסט דושאַ? איך לעז איצט אַ ראָמאַן, איז די ליבע דאָרט . . . גוואַלד אַז דאָס האַרץ גייט אויס!

דאָ האָט רובינטשיק דערהערט אַסתר'ס קול:

— דייוויד, דער טעלעפאָן!

רובינטשיק איז אַריינגעלאָפן אין הויז. אסתר איז געבליבן אויפ'ן גאַניק. אין דערזעען, ווי עני שטייט לעבן ראָבינס'ן מיט אַ בינטל בלומען און שפּילט אים צו אַ בלום צום לאַץ און ווי שאָסקע העלפט אָיר.

— אָט אזוי, אָט אזוי! — האָט ער געטראַכט. — האָב שכל, מיין טאָכטער; אפשר . . .

אַן אַלט מאַן, דייוויד, אומער יאַשקע איז געוואָרן אַ שטיפער אויף די עלטערע יאָרן! . . .

— אויף די עלטערע יאָרן? — האָט זיך רובינטשיק אַ כאַפּ געטאָן — משוגענע, וואָס הייסט? ער איז דאָך נאָך אַ יונגערמאַן . .

— נו, דו ביזט אַ גוטער טאַטע קאָנסט דאָך ניט שלאָפן, מחמת די דערנסט זיך אזוי פאַר דיינע קינדער, וואָרום האַסטו ניט געהאַלפן איר צו צוהאַלטן אַ באַי?

— דאָס האָסטו געדאַרפט טאָן, דו ביזט אַ מאַמע!

— ווי זאָל איך אים צוהאַלטן — פאַר די הענט, צי פאַר די פיס?

— נו, אפשר שטייט דיר ניט אָן, הא?

— דו האָסט שוין קיין צייט ניט? ער איז דאָך ערשט היינט געקומען . . .

— אזאַ זאַך לייגט מען נישט אָפּ. ער איז אַ מיליאָנער, מיידלאַך, ווי בלאָטע קאָן ער קריגן. און אונזער עני איז נאָט אזאַ מציאה; אַ מיידל פון זעקס און צוואַנציק יאָר, און אזאַ פאַרשלאָפענע בריאה, ווי דו! . . .

— אונזער עני וועט קריגן אַ איינגערן יונגערמאַן, ווי אפערציק יאַריקן אלטן בחור . . .

— אי, די אידענע איז משוגע! ווען וועט זי קריגן, ווען? זי האָט דען שכל פאַר דעם? זי איז דען רוטי? מיט פיל באַעוס איז זי שוין אַרומגעגאַנגען, האָט זי כאָטש איינעם צוגעהאַלטן?

אסתר האָט אַ שמייכל געטאָן:

— נו, דו ביזט דאָך אזאַ גוטער טאַטע קאָנסט דאָך ניט שלאָפן, מחמת די דערנסט זיך אזוי פאַר דיינע קינדער, וואָרום האַסטו ניט געהאַלפן איר צו צוהאַלטן אַ באַי?

— דאָס האָסטו געדאַרפט טאָן, דו ביזט אַ מאַמע!

— ווי זאָל איך אים צוהאַלטן — פאַר די הענט, צי פאַר די פיס?

ער איז אויפגעגשפּרונגען.

— גיי מיר צו אַלדי שוואַרצע יאָר!

— האָט ער אַרויסגערעדט פאַרשטיקט צווישן די צייַן — מען רעדט צו איר וועגן איר טאָכטער און זי הכמה'ט זיך. זי וועט בלייבן זיצן. דו וועסט זעען!

— זי וועט בלייבן זיצן? ווי זאָגט יענער? אויב אויף אַ גאַנצן שטול איז אָן סכנות!

ער האָט הילפלאָז אַ מאַך געטאָן מיט ביידע הענט:

— אסתר! אסתר! אסתר!! — האָט ער עטלאַכע מאָל איבערגעגחזר'ט איר נאָמען האַלב מיט כעס און האַלב מיט געבעט — אסתר, גוואַלד!

— וואָס ווילסטו משוגענער?

— פאַרוואָס בין איך אזוי אומגליקלאַך, זאָג, אסתר? — האָט ער מיט אַ רחמנות'דיקער מינע שטיל אַרויסגערעדט, ווייל ער האָט מורא געהאַט, מען זאָל אים ניט הערן ביים שכן אויפ'ן גאַניק; — פאַרוואָס האָט גאָט דיר צוגעשיקט מיר פאַר אַ ווייב?

— טאַקע, דייוויד, פאַרוואָס האָט גאָט מיר אזוי באַשטראָפט? — האָט אסתר אַרויסגערעדט רואיק, מיט אַ געלאַסענעם שמייכל.

אַ הויכער און הילכנדיקער געלעכטער פון דעם גאַניק איבער זיי האָט איבערגעשאָלן זייער שמועס. רובינטשיק האָט פאַרריכן דעם קאָפּ אַרויף און ער האָט זיך איינגעהערט. ער האָט דערקאָנט עני'ס קול און די איינגענעמע ברוסט שטימע פון ראָבינס'ן.

ער איז אַרונטער פונ'ם גאַניק, האָט זיך געשטעלט אויפ'ן טראָטואַר און ער האָט אַרויפגעקוקט אויבן צום גאַניק.

און באַלד האָט זיך אַ ברייטער שמייכל צעגאָסן איבער זיין פּנים. ער האָט דערזעען, ווי עני שטייט לעבן ראָבינס'ן מיט אַ בינטל בלומען און שפּילט אים צו אַ בלום צום לאַץ. און ווי שאָסקע העלפט אָיר.

— אָט אזוי, אָט אזוי! — האָט ער געטראַכט. — האָב שכל, מיין טאָכטער; אפשר . . .